

FORUM ZDROWIA DLA RODZICÓW

PRODUKTY NAJBARDZIEJ POLECANE ORAZ NIEPOŻĄDANE W DIECIE DZIECKA

Nie jest prawdą, iż dzieci mogą jeść właściwie wszystko tylko z umiarem. Dotyczy to właściwie nie tylko dzieci, ale również dorosłych. Warto uświadomić sobie, że istnieją produkty, które nie dostarczają żadnych wartości odżywczych, a zawierają substancje toksyczne i szkodliwe dla zdrowia. Tych powinniśmy unikać, **zastępując innymi, które mają pozytywny wpływ na zdrowie: zwiększają odporność i zapewniają lepsze samopoczucie.**

CO ZATEM SŁUŻY ZDROWIU?

Do składników pożywienia odgrywających szczególnie ważną rolę w diecie dziecka należą:

- **Białka**, zarówno roślinne jak i zwierzęce, **węglowodany i błonnik, tłuszcze roślinne (dostarczające nienasyconych kwasów tłuszczowych) i zwierzęce.**
- **Witaminy: B1, B2, B6, A, D, E oraz C, kwas foliowy.**
- **Makro i mikroelementy**, głównie zaś **wapń, magnez, żelazo, cynk.**
- Na układ odpornościowy dziecka pozytywnie wpływają również **bakterie kwasu mlekowego.**
- **Substancje biologicznie czynne** (fitochemiczne) występujące w produktach roślinnych.

Siła działania wyżej wymienionych substancji jest największa, gdy są one dostarczane w pełnowartościowej diecie, bogatej w konieczne i wartościowe substancje.

W zdrowej diecie powinny przeważać produkty naturalne, nieprzetworzone, tzn. warzywa, owoce, **nierafinowane kasze, brązowy ryż, razowe pieczywo.**

Obok węglowodanów złożonych (w tym poprawiającego perystaltykę jelit błonnika) i białka dostarczają one **witamin z grupy B**, składników mineralnych: **wapnia, magnezu, żelaza.**

Warzywa i owoce

Powinniśmy zapewnić dziecku możliwie jak największą ilość warzyw. Warto, aby były one serwowane do każdego posiłku. Właśnie warzywa i owoce są najlepszym źródłem witaminy C. Wielkie jej bogactwo występuje w owocach dzikiej róży, czarnej porzeczce, owocach kiwi, papryce, owocach cytrusowych np. cytrynie, grejfrucie, natce zielonej pietruszki. Ta ostatnia, podobnie jak inne warzywa i owoce o kolorze zielonym dostarcza kwasu foliowego, który stymuluje syntezę przeciwciał, stąd jego szczególna rola we wzmacnianiu funkcji układu odpornościowego. Bardzo cenne i niezastąpione w jesiennym i zimowym jadłospisie powinny być warzywa kwaszone, nie tylko kapusta, ale również buraki, seler. Dostarczają one witaminy C, jak również witamin z grupy B, zapewniają też korzystny skład bakterii w przewodzie pokarmowym.

Nasiona roślin strączkowych

Są bardzo dobrym źródłem białka roślinnego. Aby było ono w jak największym stopniu wykorzystywane przez organizm - groch, fasolę, soczewicę, powinno się jeść w połączeniu z kaszami, ryżem, kukurydzą. Warzywa strączkowe dostarczają też: wapnia fosforu, żelaza, witamin z grupy B, witaminy C.

Ryby

To doskonałe źródło kwasów omega-3, bardzo dobre źródło pełnowartościowego białka oraz witamin A i D. Obecność kwasów tłuszczowych wielonienasyconych bardzo służy zdrowiu, w szczególności zaś EPA i DHA wspomagają pracę mózgu. Zalecane jest, aby w diecie dziecka ryby występowały przynajmniej 2-3 razy w tygodniu.

Cennym uzupełnieniem diety, z uwagi na bardzo dużą zawartość składników mineralnych i witamin powinny być zjadane codziennie: **pestki dyni, słonecznika, migdały, orzechy**. Mogą one zastąpić niepożądane ze względów zdrowotnych słodczy.

Kefir, jogurt, fermentowane napoje mleczne

W diecie dziecka stanowią one cenne źródło białka oraz wapnia, witaminy B2. Dostarczają one bardzo cennych i wskazanych w codziennej diecie probiotyków. Szczególna ich rola polega na wywieraniu korzystnego wpływu na organizm poprzez przywrócenie i zachowanie właściwej mikroflory jelitowej. Chronią przed przeziębieniami, pomagają zwalczać wiele chorób. Stanowią cenną alternatywę wobec mleka.

Woda (najlepiej mineralna, niegazowana, niesłodzona)

Woda jest najbardziej niezbędnym i niezastąpionym składnikiem diety. Nie zawiera kalorii, a młody organizm przyswaja ją najlepiej ze wszystkich napojów. Dzieci powinny pić przynajmniej około 1 l wody. Najlepsza jest woda średnio zmineralizowana z właściwą zawartością wapnia (powyżej 150 mg) i magnezu (powyżej 50 mg) na litr.

Obok właściwego sposobu odżywiania dla zachowania zdrowia konieczna jest **codzienna aktywność fizyczna**. Warto wygospodarować przynajmniej pół godziny dziennie na spacer czy jogging na świeżym powietrzu.

PRODUKTY, KTÓRYCH LEPIEJ UNIKAĆ ALBO PRZYNAJMNIEJ OGRANICZYĆ

Słodczy

Szczególnie są to kolorowe żelki, ale również batoniki, ciasteczka, słodkie przekąski. Jak można się spodziewać, zawierają one całą gamę sztucznych substancji: barwników, aromatów, ulepszaczy, poprawiaczy smaku, środków konserwujących. Zawierają także przetworzony tłuszcz, przed którym ostrzegają lekarze i dietetycy. Duże ilości rafinowanego cukru powodują „ucieczkę” witamin oraz składników mineralnych z organizmu. Słodczy nie mogą w żadnym wypadku zastępować pełnowartościowego posiłku, jakim powinno być w szkole drugie śniadanie.

Wszelkiego rodzaju fast- foody

Szkodliwość fast-foodów wynika po pierwsze z ich składu: dużej ilości nasyconych tłuszczów, niskiej jakości węglowodanów, dużej zawartości soli, przy braku błonnika i korzystnych tłuszczów, a także olbrzymiej ilości kalorii. Fast-foody charakteryzują się tzw. **dużą gęstością kaloryczną**, czyli znaczną ilością kalorii w małej masie produktu. To one są odpowiedzialne za nadmierny przyrost wagi tych, którzy je polubili. Wartość odżywcza takiego posiłku jest bardzo niska.

Podczas długotrwałej obróbki termicznej np. ziemniaków w tłuszczach dochodzi do powstawania wielu toksycznych związków, tworzy się między innymi uznawany za rakotwórczy - akryloamid. Smażenie na tłuszczu (nie tylko frytek) prowadzi do powstawania wolnych rodników, izomerów trans, które przyczyniają się w znacznej mierze do zachorowań na choroby układu krążenia, nowotwory, różnego rodzaju zapalenia.

Fast-foody kuszą smakiem, ale należy pamiętać, że to zasługa przede wszystkim aromatów i innych sztucznych substancji dodawanych do tych produktów.

Chipsy

Chipsy zawierają dużo (ok. 30-40%) tłuszczu i z tego względu są bardzo kaloryczne. Podobnie jak w przypadku frytek czy innych fast-foodów, tłuszcz w chipsach, to tłuszcz szkodliwy dla zdrowia. W czasie przemysłowego smażenia jest on bardzo długo ogrzewany w temperaturze około 200°C. Chipsy, podobnie jak frytki są źródłem niebezpiecznych akryloamidów oraz izomerów trans.

Kolorowe napoje gazowane

Jedna puszka napoju typu cola zawiera 10 łyżeczek cukru, 30-55 mg kofeiny, 150 kcal, a ponadto sztuczne barwniki i związki siarki i fosforu. Zamiana dodatku naturalnego cukru na cukry sztuczne np. aspartam (w przypadku produktów light) nie jest dobrym wyjściem, gdyż wszystkie sztuczne środki zastępujące cukier nie służą zdrowiu.

Wszelkiego rodzaju napoje słodzone i wody smakowe (np. truskawkowa, malinowa) dostarczają przede wszystkim niepotrzebnego cukru (wraz ze zbędnymi kaloriami) oraz sztucznych substancji smakowych, zapachowych i barwiących.

Wędliny, wędzonki

Zawierają one duże ilości azotanów i azotynów stosowanych jako podstawowe konserwanty w przypadku wędlin. Wg opinii WHO azotyny i azotany mogą zwiększać ryzyko chorób nowotworowych.

Gotowe dania mrożone, typu instant, produkty konserwowane

Przy wyborze produktów spożywczych dla dzieci powinniśmy kierować się zasadą, że im bardziej przetworzony produkt, tym mniejsza jego wartość biologiczna, a tym samym zdrowotna. Znaczna zawartość soli i innych substancji konserwujących prowadzi do przewlekłego zatrucia organizmu. Wymieniana jest również jako czynnik rakotwórczy.

Twarożki homogenizowane, słodkie jogurty i desery mleczne o długim terminie ważności

Słodkie jogurty czy desery mleczne nie powinny być jądane za często z uwagi na wysoką zawartość cukru. Poza tym długi termin ważności sugeruje konieczną zawartość substancji konserwujących, zabezpieczających przed zepsuciem.

Dania smażone, zawierające duże ilości tłuszczu

Charakteryzują się dużą kalorycznością i zawartością izomerów trans.

Biała mąka, białe bułki, biały chleb i biały ryż

Te produkty większość z nas jada codziennie. Nawet jeśli sami wybieramy razowe pieczywo, to często wydaje się nam, że dla dzieci bardziej odpowiednie będą białe bułeczki i kasza manna niż na przykład grahamki i kasza gryczana. Coraz częstszym problemem wśród dzieci są zaparcia, a główna ich przyczyna to niska zawartość błonnika w codziennej diecie. Sprzyja temu jedzenie jasnego pieczywa, mała ilość warzyw i owoców. Białe pieczywo to przede wszystkim skrobia i cukier, pozbawione jest natomiast jakichkolwiek składników mineralnych czy witamin, głównie z grupy B. Aby bułeczki były jeszcze bardziej białe i pachnące, dodaje się do nich tzw. polepszaczy.

więcej na www.aktywniepozdrawie.pl